

Handwritten mark

»UNIVERZAL« TUZLA

UREĐIVAČKI ODBOR

Džemal Arapčić
Faik Buševac
Hasan Čosičkić
Salko Hidović
Mustafa Terzić
Samila Tubić

AUTORI

Džemal Arapčić
Muhamed Hamidović
Anto Hribar
Muhamed Nuhić
Mustafa Terzić (fotografije)
Behaudin Trakić

RECENZENTI

Vukašin Bešlić
Zaim Kapetanović

UREDNIK

Muhamed Nuhić

KOKSNO-HEMIJSKI KOMBINAT »BORIS KIDRIČ« LUKAVAC

KOKSNO-HEMIJSKI KOMBINAT »BORIS KIDRIČ« LUKAVAC

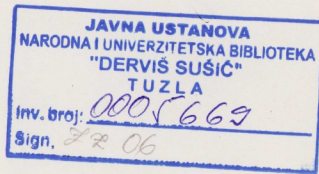
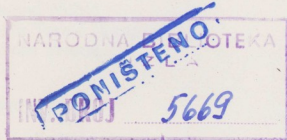

CITACIONICA

Inv. br.

1964

662

*Lit. CC2, 74:331:061.5 (497. w Lukavac)
- Kok*

- KOKSNO

Lukavac, 1982.

KOKSNO-HEMIJSKI KOMBINAT »BORIS KIDRIČ« U LUKAVCU razvio se iz **KOKSARE LUKAVAC** u Lukavcu. Rješenjem Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije broj IV - 3216/49 od 27. aprila 1949. godine, počela je izgradnja prve jugoslovenske koksare pod nazivom »**KOKSARA LUKAVAC**« u Lukavcu. Od tada do danas, dakle za trideset godina, naziv ovog našeg prvenca mijenjao se nekoliko puta. Do tih promjena dolazilo je uvijek u skladu sa ostvarivanjem razvojnih programa - osvajanjem novih proizvoda, povećanjem fizičkog obima proizvodnje, udruživanjem sa proizvođačima sirovina i raznih komplementarnih proizvoda i, naravno, u skladu sa unutrašnjom tehnološkom, poslovnom i samoupravnom organizacijom.

Ime **BORIS KIDRIČ** Kombinata dobija poslije smrti ovog našeg velikog revolucionara, graditelja naše ekonomike i privrede i jednog od najbližih saradnika druga Tita. Radnički savjet tadašnje »**KOKSARE LUKAVAC**« je na komemorativnoj sjednici održanoj povodom smrti Borisa Kidriča, donio odluku da, u znak poštovanja i radi čuvanja uspomene na ovog velikana, »**KOKSARA LUKAVAC**« u Lukavcu dobije ime **KOKSARA »BORIS**

KIDRIČ« LUKAVAC. Pod tim nazivom preduzeće je u Okružnom privrednom sudu u Tuzli i registrovano dana 1. 12. 1954. godine pod brojem 16567/57.

Izgradnjom objekata za oplemenjivanje i preradu tzv. nuzproizvoda, koji se dobijaju u procesu koksovanja, preduzeće proširuje svoj asortiman i nije više samo koksara. Ono postaje industrijski kombinat u punom smislu te riječi, jer se u njemu, na bazi jednog proizvoda stvaraju sirovine i polufabrikati za čitav niz drugih finalnih proizvoda, polufabrikata i sirovina. Zato kolektiv predlaže da »**KOKSARA LUKAVAC**« promijeni naziv u **KOKSNO-HEMIJSKI KOMBINAT »BORIS KIDRIČ« LUKAVAC**, što Narodni odbor opštine Lukavac prihvata i potvrđuje svojim rješenjem broj: NK-03/1-197 od 20. 12. 1960. godine.

Radi što čvršćeg organizacionog i poslovnog povezivanja proizvođača sirovina i njihovih preradivača, u Tuzli je krajem 1962. godine osnovan Rudarsko-hemijski kombinat, u čiji sastav ulazi i **KOKSNO-HEMIJSKI KOMBINAT »BORIS KIDRIČ« LUKAVAC**, ali pod nazivom **KOKSNO-HEMIJSKA INDUSTRIJA »BORIS KIDRIČ« LUKAVAC**. Ali, **RUDARSKO-HEMIJSKI KOMBINAT U TUZLI** nije bio duga vijeka - rasformiran je 30. 6.

1964. godine. Tada se napušta naziv KOKSNO-HEMIJSKA INDUSTRIJA »BORIS KIDRIČ« LUKAVAC i vraća naziv KOKSNO-HEMIJSKI KOMBINAT »BORIS KIDRIČ« LUKAVAC, koji je zadržan do danas.

KOKSNO-HEMIJSKI KOMBINAT »BORIS KIDRIČ« LUKAVAC je složena organizacija udruženog rada. Sastoji se od devet radnih organizacija i 15 osnovnih organizacija udruženog rada i dvije radne zajednice i interne banke na nivou Složene organizacije.

KOKSNO-HEMIJSKI KOMBINAT »BORIS KIDRIČ« LUKAVAC danas proizvodi: METALURŠKI KOKS, LIVAČKI KOKS, KOKSNI GAS, SIROVI KATRAN, SIROVI BENZOL, AMONSULFAT, AMONIЈAK, KAN, BENZEN, TOLUEN, SOLVENT NAFTU, ANHIDRID MALEINSKE KISELINE, RAZNA ULJA, NAFTALIN, SMOLU ZA ELEKTRODE, DEKARBONIZOVANU VODU, PARU OD 40 BARA, ELEKTRIČNU ENERGIJU, PITKU VODU, DRVENE UGLJEVE, SIRČETNE KISELINE, TEHNIČKI METANOL, ACETATE, SPECIJALNE RASTVARAČE, ANHIDRID FTALNE KISELINE, PLASTIČNU AMBALAŽU i dr.

Tri decenije za život i razvoj preduzeća ne znače mnogo. Međutim u uslovima ubrzanog razvoja, kakav je naš, ovih trideset godina je bilo dovoljno za postanak i sazrijevanje. Naš Kombinat, u kojem se od koksa, radi čega je i podignut, stiglo do složenih hemijskih procesa i dragocjenih proizvoda hemijske industrije, tj. od koksa kao osnove za metalurgiju, do KANA kao uslova za savremenu poljoprivredu, odnosno aromata neopodnih za razvoj sintetske hemije, to najbolje svjedoči.

Kada je donesena Odluka o izgradnji Koksare Lukavac, znalo se da su koksni gas i drugi nusproizvodi koksovanja potencijalne sirovine za mnoge proizvode, a naročito za one teške društveno-ekonomske uslove kada je koks omogućavao rad i razvoj metalurških kapaciteta. Sve drugo došlo je logikom razvoja – nastojanjem kolektiva da koristi date resurse i da širi svoju proizvodnu osnovu. Tako je, od 15. IX 1952. godine, kada je potpaljena prva koksna peć, do 13. XI 1952. godine kada je proizveden prvi koks u našoj zemlji, do danas izrasla organizacija udruženog rada poznata i u zemlji i u inostranstvu po mnogobrojnim svojim proizvodima. U Kombinat u uz njega izrastala je i razvijala se radnička klasa: osposobljavala se da upravlja i rukuje složenim i skupim strojevima i, istovremeno, da organizuje proizvodnju, da upravlja njome, da usmjerava razvoj, da uspostavlja i razvija samoupravne međusobne odnose i odnose dogovaranja i sporazumijevanja sa mnogim drugim kolektivima u zemlji.

Tridesetogodišnji razvoj nije prošao bez teškoća. U najtežoj situaciji KHK se našao u vrijeme privredne reforme, tj. poslije 1965. godine. Uvođenje tržišnih principa poslovanja, što je reforma zahtijevala, uslovlilo je ozbiljna prestrojavanja našeg radnog kolektiva. Radikalna orijentacija na ekonomičnost i rentabilnost poslovanja nije bila ni malo laka. U ostvarivanju te orijentacije došli su do izražaja svi oni raniji nedostaci u poslovnoj politici i poslovanju, koji su se kumulirali u dotadašnjem razvoju. To su, na primjer, nezaokruženost proizvodnih kapaciteta i njihova neoptimalnost na svim dijelovima složenih tehnoloških procesa, nedovoljno

korištenje kapaciteta, zanemarivanje proizvodnih troškova itd. Kada se jednom o tome moralo početi misliti, kada se moralo bitno drukčije ponašati, počeli su se javljati ozbiljni problemi. Visoke cijene uglja kao osnovne sirovine na jednoj i plafonirane cijene koksa kao osnovnog proizvoda, na drugoj strani, veoma su nepovoljno uticale na poslovanje Kombinata. U tekućem poslovanju pojavili su se gubici, a time je dovedena u pitanje ukupna koncepcija razvoja, pa, i u izvjesnoj mjeri, i opstanak Kombinata. Kolektiv, međutim, nije izgubio glavu. Okrenuo se sebi i u sebi počeo tražiti izlaz iz ovakve situacije. Prvo je donesena odluka da se obustavi proizvodnja fenola, jer je fenol, kao finalni tržišni proizvod, bio nerentabilan. Poslije ove odluke, koncem 1968. godine, donesena je i odluka koja je najteže pala našem kolektivu: prestanak upotrebe domaćeg uglja u proizvodnji koksa. Time je zaustavljen rad kompletnih postrojenja za pripremu lignita. Ovaj potez omogućio je Kombinat u da se preorijentiše na drugu sirovinsku osnovu uvoznih ugljeva, što ga je dovelo u ekonomski znatno povoljniji položaj.

Zahvaljujući ovim odlukama, uz uspostavljanje tržišnih cijena koksa i drugih naših proizvoda, kao i uz maksimalnu proizvodnju koja se ostvaruje posljednjih godina, značajno je poboljšan materijalni položaj kolektiva što pokazuje da je ovaj kolektiv potpuno sazreo i dorastao da se ponese sa svim problemima koje nameće tržišna privreda. Uspješno poslovanje i intenzivan razvoj u posljednjoj deceniji, otvorio je i nove perspektive. Na to upućuje srednjoročni plan razvoja za period 1981 – 1985. godina. Taj plan, izuzev prerade drveta, bazira se na optimalizaciji proizvodnje koksa od 2,0 miliona tona čime se stvaraju uslovi za razvoj proizvodnje vještačkih đubriva i sintetske hemije.